

Esitelmä. tsite 29/27.3.1979

11

LOHJA KIRKNIEMI MANGS

Epineoliittisen muinaisjään-
nösalueen ja röykkiöiden
kaivaus 1975.

Seija Sarkki

SISÄLLYS

		Sivu
Johdanto		2
Sijainti ja paikan kuvaus		3
Kaivauksen tekniikka		3
Kaivauksen kulku		4
1. Röykkiö III		4
2. Röykkiö IV		5
3. Röykkiöiden välinen ja niiden ympärillä oleva alue		5
Tiivistelmä		6
Luettelo kartoista ja kuvatauluista		7
Dialuettelo		8
Fosfaattinäytetaulukko		9
Ote peruskartasta 2014 12 KIRKNIEMI	A 4	10
Yleiskartta	A 2	11
Yleiskartta	A 3	12
Kartat röykkiöstä III	A 3	13-18
Kartat röykkiöstä IV	A 3	19-25
Kartat röykkiöiden välisestä alueesta	A 1 (3 kpl) A 3 (1 kpl)	26-28 29
Kuvataulut		30-41

LOHJA KIRKNIEMI MANGS

Epineoliittisen muinaisjäännösalueen ja röykkiöiden kaivaus 1975.

Kylä: Kirkniemi; tila: Kirkniemen tehtaat (ent. Mangs), rek.n:o 1:208.

Maanomistaja: Metsäliiton Teollisuus Oy, Kirkniemen tehtaat, osoite 08800 Kirkniemi.

Peruskartta 2014 12 KIRKNIEMI, painettu 1966.

Kaivausalueen koordinaatit: $x = 75\ 74$

$y = 97\ 42$

$x = n. 47-49$ mpy.

Paikalta ovat löydöt: KM 19692:1-231

Aikaisemmat löydöt: KM 11216:1-9.

Aikaisemmat tutkimukset: Väinö Maajoin inventointi 1939, Ella Kivikosken kaivaus 1940.

Sivut 10-29 ovat kertomukseen liittyviä karttoja.

Sivut 30-41 ovat kuvatauluja, joissa on valokuvat negatiiveista ff. 45736-45800.

Diapositiivit on luetteloitu numeroilla 1758-1798.

Luettelo kartoista, kuvatauluista ja diapositiiveista on liitteenä kertomuksen lopussa s. 7-8.

Diar. 30.9.1975.

Johdanto

Lohjan Mangsinhaan nimellä tunnettu muinaisjäännösalue on ollut tutkijoiden tiedossa jo vuodesta 1939 lähtien, jolloin Väinö Maajoin löysi kuusi kiviröykkiötä. Vuonna 1940 Ella Kivikoski tutki röykkiöt I, II, V ja VI (kartta s. 11). Muut paitsi röykkiön I hän totesi löydöttömiksi, ja mainittu röykkiö on hänen mukaansa 300-luvulta peräisin oleva hautaröykkiö.

Keväällä 1975 tuli Mangsinhaan tutkiminen jälleen ajankohtaiseksi, koska alueen nykyinen omistaja Metsäliiton Teollisuus Oy suunnitteli paikalle tehtaan lisärakennusta ja pyysi museovirastolta alueen tutkimista sekä rauhoituksen poistamista. Toukokuussa 1975 sain museoviraston esihistorialliselta toimistolta tehtäväkseni koe-kaivauksen suorittamisen paikalla. Koekaivauksen tarkoituksena oli tutkia vielä tutkimattomat kaksi röykkiötä (röykkiöt III ja IV sekä avata koeojia röykkiöiden I, III ja IV väliselle alueelle, koska vastaavanlaisten muinaisjäännösten tutkiminen

muualla on antanut aiheen olettaa, että tällaisessa tapauksessa ei aina tarvitse olla kysymys vain pelkistä hautaröykkiöistä, vaan että myös röykkiöiden väliin jäävä alue saattaa olla antoisa tutkimuskohde.

Koekaivaus paikalla suoritettiin 19.5.-31.5.75. Koekaivaukseen myönnetyn määrärahan suuruus oli 13 665 mk. Koska koekaivaus antoi positiivisen tuloksen,anoi museovirasto lisämäärärahaa varsinaisen kaivauksen suorittamiseksi. Kaivaus paikalla suoritettiin 15.6.-18.7.75 ja lisämäärärahan suuruus oli 42 500 mk. Kaivauksen koko kustannusarvio oli siis 56 165 mk. Rahoittajana oli Metsäliiton Teollisuus Oy. Tutkitun alueen laajuus oli 450 m², johon sisältyi kaksi röykkiötä. Lisäksi otettiin fosfaattinäytteet kaivausalueelta ja lähiympäristöstä. Näytekouppaverkosto kattoi n. 6000 m². Näytteiden ottopaikat selviävät kartasta, joka on sivulla // .

Sijainti ja paikan kuvaus

Mangsinhaan muinaisjäännösalue sijaitsee Lohjan maalaiskunnassa, Kirkniemen tehdasalueella, Lohjanjärveen pistävän niemekkeen korkeimmalla kohdalla, vastapäätä Pensaarta. Metsäliiton Teollisuus Oy:n Kirkniemen tehtaiden päärakennuksen koilliskulmasta on paikalle matkaa noin 400 metriä itäkoilliseen.

Paikka on melko jyrkästi sekä etelään, länteen että itään viettävä, pähkinäpensaita ja koivuja kasvava harjanne. Maaperä paikalla on erittäin kivistä, karkeaa hiekkaa. Kaivauspaikka sijaitsee ko. harjanteen laella ja sen itälapeella (kartta s. 10, kuvat 1-4 ss. 30, 31).

Kaivauksen tekniikka

Kaivaus aloitettiin vetämällä peruslinja A-B suurin piirtein keskelle tutkittavaa aluetta, sen itärinteeseen, kohtisuoraan rinnettä vasten. Peruslinjan suunta oli länsi-itä. Peruslinja A-C vedettiin kohtisuoraan edellistä vasten tutkittavan alueen korkeimmalle kohdalle suunnassa pohjoinen-etelä. Jokainen 2x2 metrin ruutu merkittiin parittaisilla numeroilla siten, että koordinaatisto kasvaa sekä itään että pohjoiseen. Kutakin ruutua nimitetään aina sen lounaiskulman mukaan. Samasta kulmasta on tehty myös kaikki kunkin ruudun sisällä tapahtuvat mittaukset.

Tämän jälkeen avattiin koeajat I-IV röykkiöiden I, III ja IV väliin jäävälle alueelle, mikä selviää parhaiten kartasta sivulla 12, sekä puhdistettiin tutkittavien röykkiöiden III ja IV pinta niin, että kiveys tuli selvästi esiin (kartat s. 13, 19, kuvat 5-8 s. 32 sekä 20 ja 21 s. 36).

Turve- ja multakerros poistettiin lapioilla. Varsinainen kaivaminen suoritettiin sekä lapioin että lastoin, rökkiöiden välisellä alueella noin 10 cm:n vahvaisina kerroksina, jotka myös kartoitettiin. Rökkiöistä poistettiin kerralla aina yksi kivikerros, ensin niiden itäpuolisko. Tämän jälkeen piirrettiin pohjois-eteläsuuntaiset profiilit (kartat s. 17, 24), minkä jälkeen voitiin purkaa myös rökkiöiden länsipuoliskot. Länsi-itä -suuntaiset profiilit piirrettiin jälkepäin tasokartoista (kartat s. 18, 25).

Rökkiöistä kartoitettiin jokainen kivikerros, mutta puhtaaksi näistä kartoista on piirretty vain ne, jotka ovat oleellisia rökkiöiden rakenteen kannalta (kartat s. 14-16, 20-23). Kaikki kartat piirrettiin 1:25. Kiintopisteenä käytettiin kaivausalueen keskellä olevaa suurta maakiveä. Sen lukema oli 119 ja korkeus merenpinnasta n. 50,20 metriä. Kiintopisteen korkeus merenpinnasta saatiin kiinnittämällä se Metsäliiton Teollisuus Oy:n maaperänäytelinjojen 760 ja 5200 risteyskohdassa olevaan peruslinjan paaluun, joka sijaitsee suunnilleen 45 metrin korkeuskäyrän kohdalla (kartta s. 11).

Kaivauksen kulku

1. Rökkiö III

- sijainti ruuduissa 112-114/92-94
- kartat s. 13-18, kuvat 5-19 s. 32-36

Rökkiö näkyi maan pinnalle n. 4x2,50 metrin suuruisena matalana kiveyksenä, jossa kivien välissä oli runsaasti multaa. Sen suunta oli lähes koillinen-lounas. Rökkiössä oli havaittavissa suuremmista kivistä rakennettu kehä, jonka koillis-päässä oli runsaasti pienempiä kiviä ja lounaispäässä kiveystä oli vain vähän. Suurten kivien keskusta näytti alempana olevan rakennettu melkein pelkistä kivistä, eikä siinä kehäkiveystä lukuunottamatta voinut havaita mitään erikoista rakennetta. Rökkiön pohjaan päin kiveys harveni, ja sen välissä oli hyvin tummanruskeaa maata. Kiveys ja tumma maa loppuivat n. 50-75 cm:n syvyydessä rökkiön pinnasta lukien (kartat s. 17, 18).

Löytöinä rökkiöstä III saatiin vain muutama pala naarmupintaista keramiikkaa ja savitiivisteiden palasia jonkin verran sen länsipuoliskosta (kartat s. 14-18).

2. Röykkiö IV

- sijainti ruuduissa 114-118/106-108
- kartat s. 19-25, kuvat 20-31 s. 36-40

Röykkiö IV näkyi maanpinnalla hyvin matalana, lähinnä pyöreähkönä kiveyksenä, jossa keskellä näytti kulkevan lähes pohjois-eteläsuuntainen, suurehkoista kivistä tehty kivirivi. Röykkiön koko oli melkein 4x4 metriä, ja pintakivien välissä oli runsaasti multaa. Alaspäin kaivettaessa röykkiön muoto muuttui selvästi nelikulmaiseksi, ja röykkiö oli kooltaan n. 4x3 metriä. Kiveyksen suunta oli pohjoinen-etelä (kartat s. 19-21, kuvat 28-31 s. 39-40).

Röykkiössä IV oli selvä rakenne. Sen reunoja kiersi lähes nelikulmainen suurista kivistä tehty reunakiveys. Tämän sisällä oli kaksi pohjois-eteläsuuntaista, suurista kivistä tehtyä kiviriviä, jotka tavallaan muodostivat soikeahkon kehän röykkiön sisälle. Suurten kivien välit oli kokonaan täytetty pienillä kivillä ja alempana oli kivien välissä myös maata runsaammin kuin kiveyksen keskustassa. Kun pienet kivet oli poistettu, näkyivät kehäkivet hyvin selvästi (kuva 31 s. 40). Maa heti röykkiön alla oli hyvin tummanruskeaa kuten röykkiössä III, ja puhdas pohjamaa tuli esiin n. 50-80 cm:n syvyydessä röykkiön pinnasta lukien (kartat s. 24, 25). Löytöinä röykkiöstä IV saatiin vain yksi pala koristelematonta keramiikkaa, suurin piirtein sen keskeltä, sekä muutamia savitiivisten palasia sen lounaiskulmasta (kartat s. 22-23).

3. Röykkiöiden välinen ja niiden ympärillä oleva alue

- ruudut 100-114/96-108, 110-114/90-94, 94-98/108-120, 100-104/110-120, 116-120/100-108
- kartat s. 26-29, kuvat 34 ja 35 s. 41.

Koska koeojista I, II, III ja IV löytyi kaikista savitiivistettä ja keramiikanpalasia, niiden välinen alue avattiin kokonaan sekä sen lisäksi jokaisen röykkiön, myös Kivikosken tutkiman röykkiön I, ympäriltä 2-4 m leveät kaitaleet.

Multakerros oli suhteellisen ohut, vain noin 10-15 cm, ja sen alta paljastui ruskehtava, mullansekainen ja karkea hiekka kaikkialta muualta paitsi röykkiön I länsi-, pohjois- ja itäpuolelta. Täällä tuli esiin puhdas sora. Hiekassa oli paikoin havaittavissa selvää likamaata, varsinkin ruuduissa 102/102-104, 104/100-106, 108-110/106 ja 110-112/102-104 (kartta s. 26, kuva 34 s. 41). Näistä likamailäiskistä löytyi jonkin verran savitiivistettä, runsaimmin ruuduista 100-102/106-108 (kartta s. 26), näihin ruutuihin savitiiviste on voinut kuitenkin joutua kaivettaessa

röykkiötä I. Koko alueella oli hyvin runsaasti noin nyrkin kokoisia ja hieman suurempiakin kiviä, mitään rakennetta ne eivät kuitenkaan näyttäneet muodostaneen. Ruudussa 106/104 oli havaittavissa kuoppa, jonka halkaisija oli n. 75 cm. Siinä oli runsaasti nokea ja hiiltä, ja sen seinämillä pientä tiheää kiveystä. Alaspäin kaivettaessa kiveys tiheni paikoin, varsinkin alueen länsiosassa. Likamaa-alueet laajenivat, niissä oli myös nokea jonkin verran. Savitiivistelöydöt enenivät keskittyen kuitenkin samoille alueille kuin edellisessäkin kaivauskerroksessa. Toista kerrosta kaivettaessa löytyi myös keramiikanpalasia. Keramiikkalöydöt keskittyivät selvästi samoille alueille kuin savitiivistelöydötkin. Runsaammin keramiikkaa löytyi ruuduista 100-102/108, 104-106/102-106 ja erityisesti ruudun 106/104 nokikuopan ympäriltä. Ko. nokikuoppa ja sitä ympäröivä kiveys jatkui vähitellen kaventuen alaspäin aina n. 80 cm:n syvyyteen asti maanpinnasta lukien. Savitiivistettä löytyi vielä n. 40 cm syvältä, mutta ei enää sen jälkeen. Tässä saattoi olla kysymyksessä liesi, keramiikan polttokuoppa tai ehkä myös uhritulen paikka (kartta s. 26, kuvat 32, 33 ja 35 s. 40, 41).

Kiveys loppui n. 40 cm maanpinnasta lukien muualta paitsi ruuduista 100/102, 102/104 ja ruudun 106/104 nokikuopan ympäriltä (kartta s. 28).

Ruudun 100/102 pyöreätkö, n. 125x175 cm:n kokoinen kiveys ja likamaa jatkui aina n. 70 cm:n syvyyteen asti, pieneten voimakkaasti alaspäin, ja siitä löytyi koko ajan savitiivistettä.

Tiivistelmä

Röykkiöiden välisestä alueesta voidaan siis sanoa, että koko kaivauksesta saadut löydöt keskittyivät nimenomaan tämän alueen läntiseen osaan. Näyttää lisäksi siltä, että savitiiviste- ja savikuonalöydöt sekä tihein kiveys olisivat keskittyneet röykkiöiden välisen alueen länsiosaan luoteis-kaakko-suuntaiselle n. 5x10 m kokoiselle kaitaleelle.

Ruutujen 100/102, 102/104 ja 100/104 kuoppia lukuunottamatta likamaa ja kiveys oli vain n. 20 cm vahva. Enimmät löydöt keskittyivät myös tähän 20 cm:iin.

Monissa savitiivistenpalasissa oli havaittavissa selviä risunpainaumia.

Keramiikkalöydöt keskittyivät selvästi ruudun 106/104 nokikuopan ympärille sekä sen eteläpuolelle, ruutuihin 106-108/100-102 ja röykkiön I eteläpuolelle (kartat s. 26-29). Keramiikkaa oli useanlaatuista, joukossa myös monia reunapaloja.

Keramiikka on suurimmaksi osaksi n.s Morby-keramiikkaa, joka ajoitetaan pronssikauden lopulle ja varhaiselle rautakaudelle.

Ilmeisesti tätä paikkaa on käytetty asuinpaikkana pronssikaudella, ehkä varmimmin sen loppupuolella sekä pronssi- ja rautakauden vaihteessa. Röykkiöt kuulunevat varhaiselle rautakaudelle ja lienevät hautamuistomerkkejä, vaikka niistä ei röykkiötä lukuunottamatta löytynytäkään minkäänlaista hautavarustusta.

Kaivausalueelta ja laajalti sen ympäristöstä otettiin kaivauksen kuluessa myös fosfaattinäytteet (kartta s. 11), jotka analysoitiin Metsäliiton Teollisuus Oy:n laboratoriossa. Kertomukseen on liitetty tämän analysoinnin tulokset (s. 9).

Helsingissä 10.3.1979

Seija K. Sarkki

Seija K. Sarkki

Kartat

Ote peruskartasta KIRKNIEMI 2014 12	1:20000	A 4	s. 10
Yleiskartta, jonka pohjana on käytetty Metsäliiton Teollisuus Oy:n asemakaavakarttaa 1000 A 2744/C	1:1000	A 2	s. 11
Yleiskartta	1:200	A 3	s. 12
Röykkiö III Pintakiveys (turve poist.)	1:25	A 3	s. 13
Taso 2	1:25	A 3	s. 14
Taso 5	1:25	A 3	s. 15
Tasot 6 ja 7 sekä pohjavaaitukset	1:25	A 3	s. 16
Profiili AB itäkoillisesta	1:25	A 3	s. 17
Profiili CD eteläkaakosta	1:25	A 3	s. 18
Röykkiö IV Pintakiveys (turve poist.)	1:25	A 3	s. 19
Taso 3	1:25	A 3	s. 20
Taso 5	1:25	A 3	s. 21
Taso 6	1:25	A 3	s. 22
Taso 7 ja pohjavaaitukset	1:25	A 3	s. 23
Profiili AB itäkoillisesta	1:25	A 3	s. 24
Profiili CD eteläkaakosta	1:25	A 3	s. 25
Taso 1, ruudut 100-112/100-108	1:25	A 1	s. 26
Taso 2, ruudut 100-114/100-108	1:25	A 1	s. 27
Taso 3, ruudut 100-110/100-106	1:25	A 1	s. 28
Taso 4, ruudut 100-102 ja 102-106/104	1:25	A 3	s. 29

Kuvataulut

Yleiskuvia Mangsinhaasta (neg. 45744-52)	s. 30
Yleiskuvia kaivausalueesta (neg. 45736-43)	s. 31
Röykkiön III eri kaivausvaiheet (neg. 45753-69)	s. 32-36
Röykkiön IV eri kaivausvaiheet (neg. 45770-91)	s. 36-40
Röykkiöiden välinen alue (neg. 45792-800)	s. 41

Dialuettelo

- 1758 Kaivauspaikka taustalla koivikossa. Kuvattu lännestä.
 1759 Mangsinhaka kuvattuna etelästä. Kaivauspaikka metsikön takana.
 1760 } Panoraama rökkiöiden välisestä alueesta. Taso 2. Kuvattu etelästä.
 1761 }
 1762 }
 1763 } Länsiosa samasta alueesta. Taso 3. Kuvattu etelästä.
 1764 }
 1765 Työkuva idästä.
 1766 Rökkiö IV, itäpuoli, 2. krs. Kuvattu etelästä.
 1767 Rökkiö IV, itäpuoli, 3. krs. muuten 2. krs.
 1768 Rökkiö IV, 2. krs. Kuvattu lännestä.
 1769 Rökkiö IV, 3. krs. Kuvattu etelästä.
 1770 Rökkiö IV, 4. krs. Kuvattu etelästä.
 1771 Rökkiö IV, 5. krs. Kuvattu etelästä.
 1772 Rökkiön IV alta paljastunut kiveys, 6. taso. Kuvattu etelästä.
 1773 Rökkiön IV alta paljastunut kiveys. N. 3 cm alemmaa. Kuv. etelästä.
 1774 Rökkiön IV alta paljastunut kiveys, 7. taso. Kuvattu etelästä.
 1775 Rökkiön IV alta paljastunut kiveys. N. 5 cm alemmaa. Kuv. etelästä.
 1776 Rökkiön IV alta paljastunut kiveys, 8. taso. Kuvattu etelästä.
 1777 Työkuva. Kuvattu kaakosta.
 1778 Rökkiö III, 3. krs. Kuvattu etelästä, itäosa.
 1779 Rökkiö III, 3. krs. Kuvattu idästä, itäosa.
 1780 Rökkiö III, 2. krs. Kuvattu lounaasta, kokonaan.
 1781 Rökkiö III, 3. krs. kokonaan. Kuvattu etelästä.
 1782 Rökkiö III, 4. krs. Kuvattu etelästä.
 1783 Rökkiö III, ison kiven alta paljastunut kiveys, 5. taso. Kuvattu etelästä.
 1784 Sama kuin ed. kaakosta.
 1785 Rökkiö III, 6. krs. Kuvattu kaakosta.
 1786 Rökkiö III, 7. krs. Kuvattu kaakosta.
 1787 Ruuduissa 100/102 ollut tumma alue, 3. taso. Kuvattu etelästä.
 1788 Ruuduissa 106/104 ollut nokinen kivetty syvennys, 1. taso. Kuvattu lounaasta.
 1789 Sama kuin ed., 3. taso. Kuvattu etelästä.
 1790 Sama kuin ed., 4. taso. Kuvattu etelästä.
 1791 Profiili edellisestä. Kuvattu idästä.
 1792 Ruudun 102/104 4. kerroksesta esiin tullut kiveys. Kuvattu idästä.
 1793 Ruudun 100/102 4. kerroksesta esiin tullut kiveys. Kuvattu etelästä.
 1794 Kaivauspaikka. Kuvattu kaakosta. Huom. sataa lunta - on toukokuun loppu.
 1795 Samasta
 1796 Työkuva, keskellä valokuvausteline. Kuvattu kaakosta.
 1797 Työkuva. Kuvattu kaakosta.
 1798 Työkuva. Kuvattu lounaasta.

Maanäytteiden fosfaattimääritykset

Näytteen n:o	-PO ₄ %	Näytteen n:o	-PO ₄ %
1	0,43	51	0,45
2	0,36	52	0,40
3	0,42	53	0,39
4	0,42	54	0,39
5	0,52	55	0,48
6	0,50	56	0,53
7	0,65	57	0,60
8	0,75	58	0,36
9	0,99	59	0,46
10	0,72	60	0,44
11	0,76	61	0,61
12	0,56	62	0,71
13	0,56	63	0,62
14	0,43	64	0,62
15	0,55	65	0,67
16	0,38	66	0,86
17	0,49	67	0,58
18	0,66	68	0,12
19	0,66	69	0,51
20	0,50	70	0,94
21	0,46	71	0,95
22	0,47	72	1,03
23	0,55	73	1,67
24	0,30	74	3,09
25	0,35	75	0,43
26	0,30	76	1,08
27	0,34	77	0,98
28	0,40	78	0,73
29	0,33	79	0,56
30	0,48	80	0,80
31	0,08	81	0,76
32	0,53	82	0,81
33	0,58	83	0,48
34	0,38	84	0,36
35	0,46	85	0,51
36	0,41	86	0,56
37	0,53	87	0,62
38	0,62	88	0,50
39	0,59	89	0,55
40	0,66	90	0,57
41	0,12	91	0,56
42	0,10	92	0,58
43	0,49	93	0,38
44	0,71	94	0,21
45	0,65	95	0,18
46	0,61	96	0,47
47	0,77	97	0,56
48	0,42	98	0,54
49	0,71	99	0,64
50	0,25	100	0,58
		101	0,51

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

OTE PERUSKARTASTA
 KIRKNIEMI
 2014 12 painettu 1966

496 tutkittu alue 497
 x = 75 74
 y = 97 42
 z = n. 47-49 m mpy.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF. 45344-48 KUVA 3

YLEISKUVA MANGSINHAASTA JA SITÄ YMPÄRÖIVÄSTÄ METSÄLIITON KIRKNIEMEN TEHTAIDEN ALUEESTA. KAIVAUSPAIKKA SIIJTSEE NUOLEN OSOITTAMAN METSIKÖN TAKANA, KUVATTU ETELÄSTÄ.

FF. 45949-52

KUVA 4
YLEISKUVA MANGSINHAASTA, METSÄISEN HARJANTEEN TAKANA JA SIITÄ VASEMMALLE ON LOHJANJÄRVI. KAIVAUSPAIKKA SIIJTSEE KO. HARJANTEEN PÄÄLLÄ JA SEN ITÄRINTEESSÄ, NUOLTEN VÄLISELLÄ ALUEELLA. KUVA ON OTETTU TEHTAAN TOIMISTORAKENNUKSEN PIHALTA, LÄNNESTÄ.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF. 45936-40 KUVA 1

YLEISKUVA KAIVAUSALUEESTA. KUVAN VASEMMASSA TAKAREUNASSA, METSÄN LAIDASSA, VAAITUSKONEESTA HIEMAN VLÄVIISTOON OIKEALLE SIAITSEE RÖYKKIÖ I, JONKA PROF. KIVIKOSKI ON TUTKINUT V. 1940. KUVAN OIKEASSA LAIDASSA VAAITAAN PARHAILLAAN RÖYKKIÖN III PINTAKIVEYSTÄ. RÖYKKIÖ IV SIAITSEE METSÄN LAIDASSA, NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDASSA. KUVATTU ETELÄLOUNAASTA.

FF. 45941-43

KUVA 2

YLEISKUVA KAIVAUSALUEESTA. KUVATTU ETELÄKAAKOSTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45253 KUVA 5
RÖYKKIÖ III KUVATTU SEN JÄL-
KEEN, KUN PINTAKIVEYS ON
PUHDISTETTU NÄKYVIIN. KUVA
OTETTU KAAKOSTA.

F. 45254 KUVA 6
SAMA KUIN KUVASSA 5 KUVAT-
TUNA POHJOISLUOTTEESTA.

F. 45255 KUVA 7
RÖYKKIÖ III SAMASSA KANAUSVAI-
HEESSA KUIN EDELLISESSÄ KU-
VASSA. KUVA OTETTU ETELÄ-
KAAKOSTA. TAUSTALLA VAAITTAAN
RÖYKKIÖTÄ IV.

F. 45256 KUVA 8
SAMA KUIN KUVASSA 7 KUVAT-
TUNA IDÄSTÄ.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45752 KUVA 9

RYKKIÖ III KUVATTUNA SIINÄ
VAIHEESSA, KUN SEN ITÄPUO-
LISKOSTA ON POISTETTU ENSIMI-
MÄINEN KIVIKERROS (TASO 1).
KUVA OTETTU IDÄSTÄ.

F. 45758 KUVA 10

SAMA KUIN KUVASSA 9 KUVATTU-
NA POHJOISLUOTEESTA.

F. 45759 KUVA 11

SAMA KUIN KUVISSA 9 JA 10
KUVATTUNA ETELÄKAAKOSTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF. 45760-62

KUVA 12

RÖYKKIÖN III ITÄLAITA TOISEEN KIVIKERROK-
SEEN KAINETTUNA. KUVATTU IDÄSTÄ.

F. 45763 KUVA 13

SAMA KUIN KUVASSA 12 KU-
VATTUNA ETELÄKAAKOSTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45764 KUVA 74

RÖYKKIÖ III KAIVETTUNA KOKONAAN KOLMANTEEN TASOON. KUVATTU ETELÄSTÄ.

F. 45765 KUVA 75

RÖYKKIÖ III KAIVETTUNA KOKONAAN TOISEEN TASOON. KUVATTU ETELÄ'LOUNAASTA.

F. 45766 KUVA 76

RÖYKKIÖ III KAIVETTUNA NELJÄNTEEN TASOON. KUVATTU ETELÄSTÄ.

F. 45767 KUVA 77

RÖYKKIÖ III, ISON KESKUSKIVEN ALTA PALJASTETTU KIVIEYS, VIIDES TASO. ISOT REUNAKIVET ON EDELLEEN SÄILYTETTY PAIKOILLAAN. MAA KIVIEYKSEN VÄLISSÄ ON TUMMANRUSKEAA, HIENOA HIEKKAA. RÖYKKIÖN KOHTA ON KASTELTU KUVAUSTA VARTEN. KUVATTU ETELÄ'LOUNAASTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45768 KUVA 18

RÖYKKIÖ III, SAMA KIVEYS
KUIN KUVASSA 17, KUUKES TA-
SO. MYÖS ISOT REUNAKIVET ON
JÄ POISTETTU. KUVATTU KAA-
KOSTA.

F. 45769 KUVA 19

RÖYKKIÖ III, SEITSEMÄS TASO,
KASTeltu KUVAUSTA VARTEN.
KUVATTU KAAKOSTA.

F. 45770 KUVA 20

RÖYKKIÖ II KUVATTUNA SEN JÄL-
KEEN, KUN PINTAKIVEYS ON PAL-
JASTETTU. KUVATTU IDÄSTÄ.

F. 45771 KUVA 21

RÖYKKIÖ II SAMASSA VAIHEESSA
KUIN EDELLÄ. KUVATTU ETELÄ-
KAAKOSTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45992 KUVA 22

RÖYKKIÖ IV, SEN ITÄPUOLISKO
ENSIMMÄISEEN TASOON KAIVET-
TUNA. KUVATTU IDÄSTÄ.

F. 45993 KUVA 23

SAMA KUIN EDELLÄ, KUVATTU
ETELÄKAAKOSTA.

FF. 45994 - 96

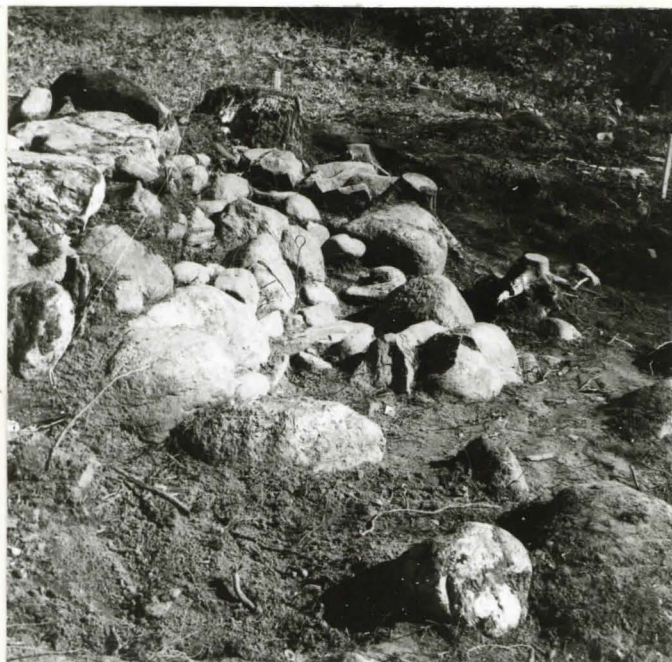
KUVA 24
SAMA KUIN KUVASSA 22, KUVATTU PANORAAMANA
IDÄSTÄ.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

F. 45777 KUVA 25

SAMA KUIN KUVASSA 23, KAR-
SOISKAPPALE, LIIMATTU TÄHÄN
VAHINGOSSA.

F. 45778 KUVA 26

RÖYKKIÖ IV, SEN ITÄPUOLISKO,
TOISEEN TASOON KAIVETTUNA.
KUVATTU ETELÄKAAKOSTA.

FF 45779-81

KUVA 27

SAMA KUIN KUVASSA 26, KUVATTU PANORAAMANA
IDÄSTÄ.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF. 45782-84

KUVA 28

RÖYKKIÖ IV KOKONAAN TOISEEN TASOON
KAIVETTUNA. KUVATTU ETELÄKAAKOSTA.

F. 45785

KUVA 29

RÖYKKIÖ IV KOLMANTEEN TA-
SOON KAIVETTUNA. KUVATTU
ETELÄKAAKOSTA.

FF. 45786-84 KUVA 30

RÖYKKIÖ IV NELJÄNTEEN TA-
SOON KAIVETTUNA. KUVATTU
ETELÄKAAKOSTA.

LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF. 45788 - 89

KUVA 31
RÖYKKIÖ IV VIIDENTEEEN TASOON KAIVETTU-
NA. KEHÄKIVEYS KUITENKIN PAIKOILLAAN.
KUVATTU ETELÄKAAKOSTA.

F. 45790

KUVA 32
RUUDUSSA 106/104 OLLUT NOKINEN
KUOPPA, SEN REUNOILLA KIVEYSTÄ.
KUVATTU, KUN KOKO ALUE ON KAI-
VETTU ENSIMMÄISEEN TASOON.
KUVATTU ETELÄ'ISTÄ.

F. 45791

KUVA 33
SAMA KUIN KUVASSA 32. ITÄOSA
ON KAIVETTU VIIDENTEEEN JA
LÄNSIOSA KOLMANTEEN TASOON.
KUVATTU ETELÄ'ISTÄ.

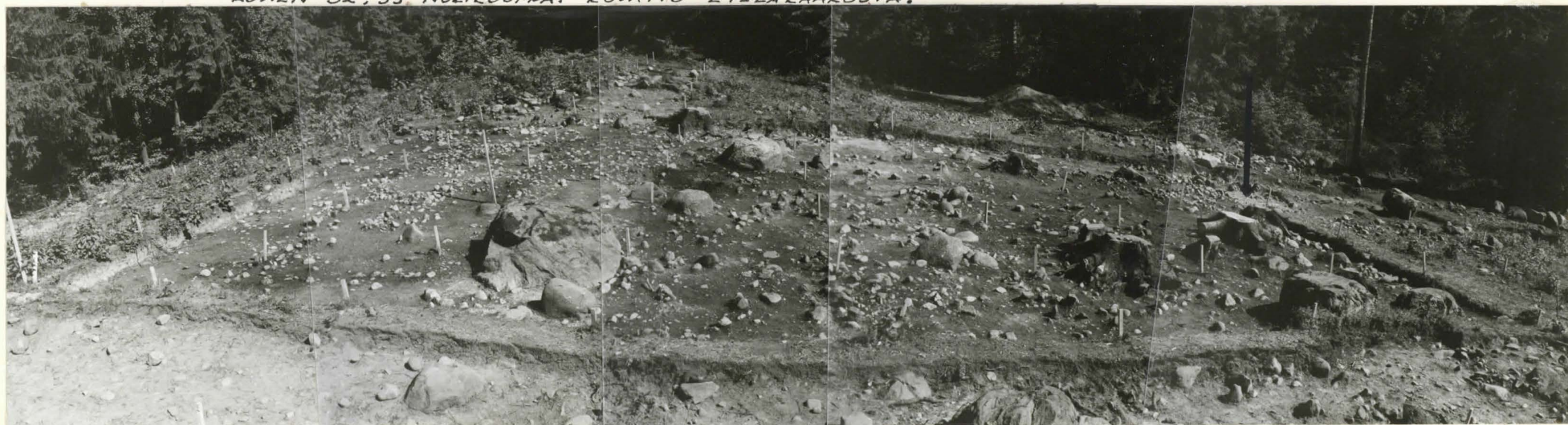
LOHJA KIRKNIEMI MANGS 1975

FF 45932-35

KUVA 34

RÖYKKIÖIDEN VÄLINEN ALUE, JOLLE LÖYDÖT KESKITTYIVÄT, ENSIMMÄISEEN TASOON KAIVETTUNA. VAALE-
ANA NÄKYVÄT KAISTAT OVAT KOEONIA, JOTKA TEHTIIN ENNEN VARSINAISTA KAIVAUSTA. NE OVAT TOISESSA TA-
SOSSA. TUMMANA NÄKYVÄ ALUE ON KASTELTU ENNEN KUVAUSTA. NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDASSA
KUVIEN 32, 33 NOKIKUOPPA. KUVATTU ETELÄKAAKOSTA.

FF 45936 - 800 KUVA 35

SAMA KUIN KUVASSA 34 KAIVETTUNA TOISEEN TASOON, KASTELTU ENNEN KUVAUSTA. RÖYKKIÖ I TAUS-
TALLA VASEMMALLA, RÖYKKIÖ IV ON OLLUT NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDASSA. RÖYKKIÖ III JÄÄ AIVAN KUVAN
OIKEAN ALAKULMAN ULKOPUOLELLE. AIVAN EDESSÄ NÄKYVÄ ALUE OLI LÖYDÖTÖN. KUVATTU ETELÄKAAKOSTA,

SEIJA SARKKI -75